

مذاکرات آستانه، انتظارات و رویکردهای ترکیه

اجلاس آستانه در خصوص گفت‌وگوهای سوری - سوری روز دوشنبه شروع شد، هیات‌هایی از ایران، ترکیه و روسیه و سازمان ملل در این نشست دو روزه حضور دارند.



به گزارش آران نیوز، ترکیه که با رویکرد جدی در سیاست‌های خود در قبال سوریه، به تعامل با ایران و روسیه، روی آورده، نشست آستانه را فرصتی کم‌نظیر برای راه‌حل سیاسی بحران سوریه می‌بیند، هیاتی به سرپرستی صدات اونال معاون قائم مقام وزارت خارجه این کشور در امور خاورمیانه، در نشست آستانه حضور دارد. در این نشست سرپرستی هیات ایرانی را حسین جابری انصاری معاون وزیر خارجه و هیات روسیه را سرگئی ورشینین رئیس اداره کل خاورمیانه و آفریقای وزارت خارجه روسیه بعهده دارد.

دولت سوریه را در این نشست بشار الجعفری نمایندگی می‌کند.

جعفری، رئیس هیات مذاکره‌کننده سوریه در آستانه گفته است: هیچ گفت‌وگویی میان سوریه و ترکیه در کار نخواهد بود و اجازه دخالت خارجی نمی‌دهیم. مذاکرات آستانه قرار است 24 ساعت به طول انجامد، این اولین نشست رودر روی بین گروه‌های مسلح معارض سوری با دولت بشار اسد و در ضمانت سه‌جانبه ایران، روسیه و ترکیه و در نظارت سازمان می‌باشد، استغاف دی میستورا، نماینده ویژه دبیر کل سازمان ملل متحد در نشست آستانه، این سازمان را نمایندگی می‌کند. جابری انصاری، هدف از برگزاری این اجلاس تثبیت آتش‌بس در سوریه و فراهم کردن مقدمات گفت‌وگوهای جدی سوری - سوری بین دولت سوریه و گروه‌های معارضه سوریه با هدف تثبیت آتش‌بس ایجاد شده و حرکت به سمت راه‌حل سیاسی بحران سوریه با لحاظ داشت رویارویی موثر با تروریسم و افراط‌گرایی است. معاون عربی و آفریقای وزارت خارجه با ذکر این نکته که ما با آمادگی کامل در این اجلاس شرکت می‌کنیم، عنوان کرد: به عنوان دولتی که از ابتدای بحران سوریه معتقد بودیم که بحران سوریه راه‌حل نظامی ندارد و می‌بایست از طریق سیاسی و گفت‌وگوهای جدی بین طرف‌های سوری به یک راه‌حلی برسد.

جابری انصاری گفته است: امیدواریم اجلاس آستانه نقطه عطفی در مسیر بحران سوریه باشد و زمینه‌های پایان دادن به این بحران را هر چه سریع‌تر فراهم کند. مقامات وزارت خارجه ترکیه هدف اصلی این نشست را که مدعی هستند نقش این کشور در شکل‌گیری مذاکرات، بسیار تعیین‌کننده بود، دسترسی به صلح پایدار اعلام کرده‌اند. به گفته منابع وزارت خارجه ترکیه، دسترسی به یک توافق محکم در نشست آستانه، آمادگی بسیار مهمی برای مذاکرات ژنو خواهد بود که قرار است در ماه فوریه برگزار شود. در این نشست گزارش عملکرد به آتش‌بس فراگیر که در 30 دسامبر گذشته در ضمانت ترکیه و روسیه در مسکو به امضا رسید، مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت. به گزارش رسانه‌های ترکیه هیات‌های ایران، ترکیه و روسیه، روی بپیش‌نویس بیانیه مشترکی که قرار است فردا در خاتمه نشست منتشر شود، رایزنی می‌کنند. هیات روس اعلام کرده است با روحیه مصممی برای دستیابی به توافق پایدار در نشست آستانه تلاش می‌کند.

در این میان تلاش‌های ترکیه در دور زدن دولت باراک اوباما و دعوت از دولت جدید آمریکا به مذاکرات آستانه پاسخ نداد و قرار است فقط سفیر آمریکا در قزاقستان به عنوان ناظر در مذاکرات آستانه حضور داشته باشد.

توافق و تعامل ترکیه با ایران و روسیه در کمک به برقراری آتش‌بس فراگیر و زمینه‌سازی برای برگزاری مذاکرات رو در رو بین دولت سوریه و معارضان سوری، از منظر کارشناسان بین‌المللی در آنکارا، به منزله 'باز شدن صفحه نوین' در سیاست‌های شش‌ساله ترکیه در قبال بحران سوریه می‌باشد. مقامات وزارت خارجه ترکیه در آستانه نشست آستانه به نمایندگان اصحاب رسانه‌های این کشور گفته‌اند، این اولین بار است که در میز مذاکره تمامی گروه‌های معارض سوری در حال نبرد با دولت سوریه شرکت می‌کنند. به گفته این مقامات این رویداد مهم که برای اولین بار در بحران سوریه با حضور ایران، روسیه و ترکیه رخ می‌دهد، تحولی است که می‌تواند شروعی تعیین‌کننده در گذار به راه‌حل سیاسی در بحران سوریه باشد.

در این میان رسانه‌های ترکیه امروز گزارش دادند که معارضان سوری صبح روز گذشته از استانبول به آستانه رفته و شروع به کار کرده‌اند. به گزارش خبرگزاری آناتولی، هیات نظامی معارضان سوری از 14 عضو مهم گروه‌های مبارز در جنگ داخلی و نماینده ستاد فرماندهی جبهه جنوبی ارتش آزاد سوریه، تشکیل می‌شود. در رأس این گروه نیز محمد علوش، از ارتش اسلام به عنوان بزرگترین گروه مخالف قرار دارد. هیات دیگری حدود 40 نفر، متشکل از مشاوران حقوقی، سیاسی و رسانه‌ای گروه مخالفان را همراهی خواهند کرد.

نشست آستانه از این نظر که مخالفان رژیم به طور گسترده در آن حضور خواهند داشت، بی‌سابقه است. در همین حال با وجود این که برخی گروه‌های مخالف از جمله احرارالشام اعلام عدم حضور کرده‌اند، به روند آتش‌بس پایبند مانده‌اند.

همچنین طی نشست مخالفان در آنکارا که پیش از سفر به قزاقستان برپا شد، نمایندگان مخالف پس از چند سال برای نخستین بار به یک اتفاق نظر گسترده دست یافته‌اند. تفاوت این نشست با جلساتی که در پایتخت کشورهای اروپایی برگزار شده بود، حضور گروه‌های نظامی است که در جنگ سوریه شرکت داشته‌اند. به باور ناظران آگاه، زمینه‌سازی آنکارا برای حضور نظامیان گروه‌های معارض پس از گذشت شش سال درگیری خونین با دولت بشار اسد بر سر میز مذاکره، شاخص مهمی در خصوص رویکرد‌های ترکیه در سیاست خارجی این کشور در قبال سوریه می‌باشد. گرچه پیشتر هیات‌هایی از معارضان سوریه با دولت سوریه در ژنو گفت‌وگو‌هایی را داشتند ولی نتیجه‌ای ندادند. این بار حضور و نظارت مستقیم ایران و روسیه و ترکیه در یک نشست جامع با حضور همه گروه‌ها می‌تواند امیدوارکننده باشد. برخی از منابع نظامی معارضان سوری به خبرنگار خبرگزاری آناتولی گفته‌اند که این هیات قصد دارد گزارشی در مورد مناطقی که در آن مفاد آتش‌بس توسط ارتش رژیم و گروه‌های تروریستی خارجی حامیان آن، نقض شده است به شرکت‌کنندگان نشست ارائه دهند. معارضان ضمن ارایه این گزارش خواستار توقف فوری موارد متعدد نقض آتش‌بس از سوی رژیم اسد خواهند شد.

به گزارش آناتولی، هیات مخالفان سوری خواهان خروج نیروهای دولت سوریه و حزب الله از مناطق «غوطه شرقی» و «دره برداد» هستند که پس از آتش‌بس به کنترل آنها درآمده است.

در این میان آناتولی به نقل از یحیی العریضی سخنگوی هیئت مخالفان رژیم اسد در آستانه گزارش داد برای توقف خونریزی در سوریه و پایان دادن به خشونت‌های رژیم اسد و ایران در مذاکرات آستانه حضور دارند.

العریضی مدعی شده است: نشست آستانه در صورتی موفق خواهد شد که روسیه و ترکیه به عنوان ضامن به توافق نامه را امضا کنند.

حسینی محلی روزنامه نگار سوریه ای تبار که به تازگی به دلیل بیماری مزمن خود به حکم دادگاه از زندان آزاد شده، در توثیق خود نوشت: هیات معارضان سوری بامداد روز گذشته از استانبول عازم آستانه شده است.

اما صریح‌ترین موضع‌گیری در خصوص انتظارات آنکارا و رویکرد این کشور در قبال بحران سوریه را دو معاون نخست‌وزیر ترکیه دارند.

«محمد شمشک» معاون نخست‌وزیر ترکیه روز جمعه در مجمع اقتصادی جهان در داووس با بیان اینکه آنکارا، مسکو و تهران برای حل بحران سوریه باهم همکاری دارند، گفت: آنکارا در خصوص راه‌حل بدون «بشار اسد» اصرار خواهد داشت.

یک مقام آنکارا: ترکیه به راه‌حل بدون بشار اسد اصرار ندارد

او با تاکید بر لزوم اتخاذ موضعی واقعگرا و عملگرا در بحران سوریه، گفت: ترکیه دیگر بر راه حل بدون فشار اسد در بحران سوریه که از سال 2011 میلادی به طور فزاینده ای ادامه داشته است، نمی تواند اصرار ورزد. این واقع گرا نخواهد بود.

این در حالی است که دولت آنکارا به ویژه شخص رجب طیب اردوغان رئیس جمهوری ترکیه، پیشتر شرط اول حل سیاسی بحران سوریه را برکناری دولت بشار اسد می دانست. پیشتر نیز نعمان کورتولموش معاون نخست وزیر و سخنگوی دولت آنکارا، به اشتباه بودن سیاست های حزب حاکم عدالت و توسعه در سوریه اذعان کرده و به صراحت گفته است: هر چه بر سر ما می آید، از سوریه است.

ترکیه به دنبال عادی سازی روابط با سوریه بعد از بحران 9 ماهه ناشی از سرنگونی جنگنده روسی در مرز سوریه، با رویکرد در سیاست های خود در قبال سوریه، راه تعامل با روسیه و ایران را برای برقراری آتش بس در حلب و به دنبال آن آتش بس فراگیر در سوریه دنبال کرد.

شعار تازه آنکارا در خصوص روابط با همسایگان، کاهش دشمنان و افزایش دوستان اعلام شده و بینالی یلدریم نخست وزیر ترکیه که اخیرا نیز بعد از یک دوره پر تنش در روابط با بغداد به عراق سفر کرد، ابراز امیدواری کرده است که به زودی تحولات قابل توجهی در حل بحران سوریه و روابط ترکیه با عراق رخ دهد.

آنکارا که اکنون پذیرای بیش از سه میلیون آواره سوری در خاک ترکیه شده و به خاطر هرج و مرج در سوریه با مشکل جدی در کنترل مرزهای 910 کیلومتری خود با همسایه جنوبی شده است، از سویی با عملیات سپر فرات می خواهد تروریست ها از مرزهای خود دور کرده و از طرفی با بدست گیری ابتکار عمل در حل بحران سوریه، قدری از دغدغه های امنیت ملی خود را بکاهد.